

[Strona Główna](#) > ... > [Sprawy Rodzinne I Dziedziczenie](#) > [Rozwód I Separacja Sądowa](#) > Netherlands

Rozwód i separacja sądowa

 Niderlandy

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Po spełnieniu jakich warunków można uzyskać rozwód?

O rozwód może wystąpić jedno z małżonków (pозew jednostronny) lub oboydwoje małżonków (pозew wspólny). Postępowanie w obu przypadkach wszczyna się wniesieniem pozwu (*verzoekschrift*), (zob. odpowiedź na pytanie 11).

W toku postępowania rozwodowego wszczętego pozwem jednostronnym lub pozwem wspólnym strony muszą być reprezentowane przez adwokata. Sprawy rozwodowe rozpoznaje sąd okręgowy (*rechtbank*) właściwy dla miejsca zamieszkania powoda lub jednego z powodów. Pozew o rozwód można wnieść w dowolnej chwili po zawarciu małżeństwa, nie ma obowiązku pozostawania w związku małżeńskim przez określony czas, Rozwód staje się skuteczny po wpisaniu orzeczenia sądu do rejestru aktów stanu cywilnego (*registers van de burgerlijke stand*). Rozwód można wpisać do rejestru dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia sądu (tj. gdy orzeczenie stanie się ostateczne). Wpisu do rejestru należy dokonać w terminie sześciu miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu – w przeciwnym wypadku wyrok staje się nieskuteczny i nie można dokonać jego wpisu do rejestru. Jeżeli małżeństwo zawarto za granicą, a akt małżeństwa wydany w państwie trzecim nie został wpisany do niderlandzkiego rejestru, orzeczenie o rozwodzie wydane przez sąd w Niderlandach wpisuje się do specjalnego rejestru Urzędu Stanu Cywilnego w Hadze.

2 Jakie są podstawy orzeczenia rozwodu?

Zgodnie z prawem niderlandzkim jedyną podstawą orzeczenia rozwodu jest trwały rozkład pożycia małżeńskiego. Przyjęto się uznawać, że do trwałego rozkładu pożycia małżeńskiego doszło, jeżeli małżonkowie nie widzą możliwości dalszego wspólnego pożycia i nie ma szans na przywrócenie normalnych stosunków małżeńskich. Jeżeli pozew o rozwód został wniesiony tylko przez jednego z małżonków, powód musi powołać się na trwały rozkład pożycia małżeńskiego, a jeżeli drugi z małżonków podważy zasadność takiego twierdzenia, powód musi przedstawić stosowne dowody. Ustalenie, czy w danym przypadku nastąpił trwały rozkład pożycia małżeńskiego, należy do sądu. W przypadku wspólnego pozwu sąd orzeka rozwód po ustaleniu, że według obojga małżonków nastąpił trwały rozkład pożycia małżeńskiego.

3 Jakie są skutki rozwodu w odniesieniu do:

3.1 osobistych relacji pomiędzy małżonkami (np. nazwisko)?

Osoba rozwiedziona może ponownie zawrzeć związek małżeński lub zarejestrowany związek partnerski. Rozwód może wpłynąć na możliwość posługiwania się nazwiskiem byłego współmałżonka. Były współmałżonek może bowiem zwrócić się do sądu o cofnięcie drugiemu byłemu małżonkowi prawa do posługiwania się tym nazwiskiem. Złożenie takiego wniosku jest możliwe, jeżeli istnieją ku temu uzasadnione powody, a małżeństwo nie miało dzieci.

3.2 podziału majątku małżonków?

System ustawowy

Ustawowym systemem obowiązującym od 1 stycznia 2018 r. jest ograniczona wspólność majątkowa (*beperte gemeenschap van goederen*). Oznacza to, że wspólność majątkowa obejmuje wyłącznie składniki majątku i długi małżonków, które były wspólne jeszcze przed zawarciem małżeństwa, oraz składniki majątku i długi, które małżonkowie nabyli w trakcie trwania małżeństwa. Wszystkie składniki majątku nabyte wspólnie przed zawarciem małżeństwa oraz majątek nabyty w trakcie trwania małżeństwa tworzą majątek wspólny (*boedelmenging*). Długi zaciągnięte wspólnie przed zawarciem małżeństwa oraz wszelkie długi zaciągnięte w trakcie trwania małżeństwa są dla małżonków wspólne, niezależnie od tego, który z małżonków je zaciągnął. Wierzyciel może egzekwować dług z tych składników majątku, które wchodzi w skład majątku wspólnego małżonków. Majątek i długi należące do tylko jednego małżonka przed zawarciem małżeństwa nie wchodzi w zakres ustawowej wspólności majątkowej. Pozostają one własnością prywatną tego małżonka. Także spadki i darowizny nie wchodzi w zakres ustawowej ograniczonej wspólności majątkowej, niezależnie od tego, kiedy zostały nabyte. Spadki i darowizny nabyte przed zawarciem małżeństwa lub w jego trakcie pozostają więc własnością prywatną danego małżonka.

Małżonkowie, którzy zawarli związek małżeński przed wprowadzeniem ustawowego systemu ograniczonej wspólności majątkowej (tj. przed dniem 1 stycznia 2018 r.), podlegają ustawowemu systemowi ogólnej wspólności majątkowej (*algehele gemeenschap van goederen*). W takim przypadku co do zasady w skład majątku wspólnego wchodzi wszystkie składniki majątku nabyte przez małżonków przed zawarciem małżeństwa lub w jego trakcie. Tworzą one wspólny majątek obojga małżonków (*boedelmenging*). Zasadniczo wszystkie długi zaciągnięte przed zawarciem małżeństwa lub w jego trakcie również stają się wspólnymi zobowiązaniami, niezależnie od tego, które z małżonków je zaciągnęło. Wierzyciel może egzekwować dług z majątku wspólnego małżonków.

Zarówno w systemie ograniczonej wspólności majątkowej, jak i w systemie ogólnej wspólności majątkowej, który obowiązywał przed 1 stycznia 2018 r., wspólność majątkowa małżonków zostaje zniesiona w chwili rozwodu, tj. w chwili wpisania orzeczenia o rozwodzie do rejestru aktów stanu cywilnego. Ustaje wówczas wspólność majątkowa, wobec czego majątek wspólny należy podzielić. Należy zatem ustalić, które składniki majątku wspólnego przysługują któremu z małżonków. Co do zasady każdy z małżonków jest uprawniony do połowy majątku wspólnego. Małżonkowie mogą odstąpić od tej zasady i przyjąć inne ustalenia w ugodzie rozwodowej (*echtscheidingsconvenant*) lub w chwili podziału majątku wspólnego (*verdeling*).

Umowy małżeńskie majątkowe

Małżonkowie mogą wybrać inny ustrój majątkowy niż reżim ustawowy, jeżeli zawrą umowę małżeńską majątkową przed lub (rzadziej) po zawarciu małżeństwa. W takich umowach reguluje się również kwestie związane z podziałem majątku na wypadek rozwodu.

3.3 małoletnich dzieci małżonków?

Władza rodzicielska (*Ouderlijk gezag*)

Po rozwodzie rodzice w dalszym ciągu sprawują wspólną władzę rodzicielską nad dziećmi na takich samych zasadach jak w trakcie małżeństwa. Tylko w wyjątkowych przypadkach można zwrócić się do sądu o przyznanie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem wyłącznie jednemu z rodziców. Wniosek o przyznanie wyłącznej władzy rodzicielskiej nad dzieckiem może wnieść jedno z rodziców albo obydwój rodziców. Rodzic, któremu sąd nie przyzna władzy rodzicielskiej, jest uprawniony do osobistej styczności z dzieckiem. Jedno z rodziców lub obydwój rodzice mogą zwrócić się do sądu o uregulowanie tej kwestii.

Świadczenia alimentacyjne na rzecz dzieci

Rodzice, którzy po orzeczeniu rozwodu w dalszym ciągu sprawują wspólną władzę rodzicielską, powinni zawrzeć porozumienie dotyczące podziału obciążeń finansowych dotyczących utrzymania dziecka. Rodzice mogą zwrócić się do sądu o sporządzenie takiego porozumienia. Jeżeli nie są w stanie osiągnąć porozumienia, sąd może ustalić kwotę świadczeń alimentacyjnych. Jeżeli sąd przyznaje władzę rodzicielską nad dzieckiem jednemu z rodziców, na wniosek ustala także kwotę, jaką drugi rodzic powinien przekazywać tytułem kosztów utrzymania dziecka.

Zasadniczo rodzice powinni sami ustalić sposób płatności. Dodatkowe informacje na ten temat można uzyskać na stronie internetowej [Krajowego Urzędu Poboru Świadczeń Alimentacyjnych \(Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen\)](#).

3.4 obowiązku alimentacyjnego względem współmałżonka?

Spoczywający na małżonkach obowiązek alimentacyjny nie wygasa z chwilą rozwiązania małżeństwa. Jeżeli dochody uzyskiwane przez byłego małżonka są niewystarczające do pokrycia kosztów jego utrzymania i nie ma uzasadnionych podstaw, by oczekiwać, że małżonek ten będzie w stanie uzyskać dochody na odpowiednim poziomie, sąd może – na wniosek tego małżonka – zasądzić w orzeczeniu rozwodowym lub w późniejszym orzeczeniu świadczenia alimentacyjne od drugiego byłego współmałżonka. Przy ustalaniu wysokości świadczeń alimentacyjnych sąd bierze pod uwagę potrzeby byłego małżonka uprawnionego do tych świadczeń oraz możliwości finansowe jego byłego współmałżonka. Sąd może wziąć również pod uwagę czynniki niefinansowe, takie jak czas trwania małżeństwa lub okres, przez który małżonkowie zamieszkiwali wspólnie. Jeżeli sąd nie wyznaczy okresu, w czasie którego świadczenie alimentacyjne ma być wypłacane, obowiązek ten wygaśnie po upływie 12 lat. Na wniosek małżonka uprawnionego do świadczeń alimentacyjnych, który popadł w niedostatek, sąd może przedłużyć ten okres. Co do zasady, jeżeli małżeństwo było krótkie (trwało mniej niż pięć lat) i jeżeli małżonkowie nie posiadają wspólnych dzieci, okres ten nie przekracza okresu trwania samego małżeństwa. Jeżeli małżonkowie lub byli małżonkowie osiągną porozumienie w kwestii świadczeń alimentacyjnych, mogą je spisać w formie ugody rozwodowej.

4 Co w praktyce oznacza termin prawny „separacja sądowa”?

Separacja sądowa (*scheiding van tafel en bed*) to środek, na mocy którego małżonkowie mogą zaprzestać wspólnego pożycia bez konieczności rozwiązania łączącego ich związku małżeńskiego. Z separacji sądowej mogą skorzystać małżonkowie, którzy chcą zaprzestać wspólnego pożycia i ponieść skutki prawne takiej decyzji, ale nie chcą rozwiązywać łączącego ich związku małżeńskiego np. ze względów religijnych lub finansowych. Separacja sądowa daje możliwość pojednania się, choć może również stanowić krok w kierunku rozwiązania małżeństwa. Separacja sądowa nabiera mocy prawnej po wpisaniu orzeczenia sądu do rejestru majątku małżeńskiego (*huwelijksgoederenregister*). Podobnie jak w przypadku rozwodu wpisu do rejestru należy dokonać w terminie sześciu miesięcy.

5 Jakie są warunki orzeczenia separacji sądowej?

Jedyną podstawą orzeczenia separacji sądowej jest trwały rozkład pożycia małżeńskiego.

6 Jakie są skutki prawne separacji sądowej?

Separacja sądowa wywołuje takie same skutki w odniesieniu do reżimu majątkowego, władzy rodzicielskiej (prawa do osobistej styczności z dziećmi), świadczeń alimentacyjnych i świadczeń emerytalno-rentowych jak rozwód, jednak związek małżeński nadal trwa. Przepisy stanowią, że małżonkowie pozostający w separacji sądowej nie dziedziczą po sobie w przypadku śmierci jednego z nich. Jeżeli po orzeczeniu separacji sądowej małżonkowie stwierdzą, że chcą całkowicie rozwiązać łączący ich związek małżeński, mogą wnieść pozew o rozwiązanie małżeństwa po okresie separacji. Małżonkowie pozostający w separacji sądowej mogą zamieszkiwać z nowym partnerem i ułożyć sobie życie na nowo, ale nie mogą wstąpić w nowy związek małżeński ani zawrzeć zarejestrowanego związku partnerskiego.

Po orzeczeniu separacji sądowej małżonkowie nie mogą wnieść w dowolnym czasie jednostronnego pozwu o rozwiązanie małżeństwa. Pozew tego rodzaju można bowiem wnieść dopiero po upływie trzech lat, przy czym w niektórych przypadkach sąd może skrócić ten okres do jednego roku. Trzyletni termin rozpoczyna bieg w dniu wpisania separacji sądowej do rejestru. Termin ten nie ma zastosowania, gdy po orzeczeniu separacji sądowej małżonkowie wniosą wspólny pozew o rozwiązanie małżeństwa. Rozwiązanie małżeństwa wywołuje skutek prawny z chwilą wpisania orzeczenia do rejestru aktów stanu cywilnego.

7 Co w praktyce oznacza termin „unieważnienie małżeństwa”?

Małżeństwo można unieważnić wyłącznie wyrokiem sądu wydanym w wyniku wniesienia pozwu. Zawarty związek

małżeński nie może zostać uznany za nieważny z mocy prawa (automatycznie). Małżeństwo pozostaje ważne dopóki nie zostanie unieważnione. Podstawy unieważnienia małżeństwa oraz osoby uprawnione do wniesienia pozwu określono w przepisach prawa.

8 Jakie są warunki orzeczenia unieważnienia małżeństwa?

W obowiązujących przepisach przewidziano następujące podstawy wniesienia pozwu o unieważnienie małżeństwa:

- zawarcie małżeństwa pomimo istnienia przeszkód małżeńskich (niespełnienie wymogu dotyczącego minimalnego wieku, brak zgody na wstąpienie w związek małżeński przez małoletniego, bigamia, niedozwolony stopień pokrewieństwa);
- zawarcie małżeństwa pod przymusem lub pod wpływem błędu;
- zawarcie małżeństwa dla pozorów;
- zawarcie małżeństwa w przypadku, gdy jedno z małżonków cierpi na chorobę psychiczną;
- zawarcie małżeństwa przed urzędnikiem stanu cywilnego nieposiadającym wymaganych kompetencji lub
- zawarcie małżeństwa w obecności niewystarczającej liczby świadków.

9 Jakie są skutki prawne unieważnienia małżeństwa?

Unieważnienie małżeństwa obowiązuje z mocą wsteczną od dnia zawarcia małżeństwa. Oznacza to, że po unieważnieniu małżeństwa przez sąd małżeństwo traktuje się tak, jak gdyby nigdy nie zostało zawarte. W niektórych przypadkach dopuszcza się możliwość odstąpienia od tej zasady – wówczas unieważnienie małżeństwa wywołuje taki sam skutek jak rozwód. Na przykład dzieci zrodzone z unieważnionego małżeństwa pozostają spokrewnione z obojgiem rodziców. Inny wyjątek dotyczy małżonka działającego w dobrej wierze, tj. małżonka, który nie zdawał sobie sprawy z nieważności małżeństwa. Aby uzyskać dodatkowe informacje na ten temat, zob. również warunki unieważnienia małżeństwa wymienione w odpowiedzi na pytanie 8. Małżonek, który działał w dobrej wierze, może na przykład wystąpić o świadczenie alimentacyjne od współmałżonka.

10 Czy istnieją jakieś alternatywne sposoby, poza drogą sądową, rozwiązywania problemów związanych z rozwodem?

W Niderlandach w sprawach rozwodowych dość często stosuje się mediację (*scheidingsbemiddeling*). Przy pomocy mediatora oraz – w razie konieczności – adwokatów małżonkowie mogą podjąć próbę osiągnięcia porozumienia w kwestiach związanych z rozwodem i jego skutkami. Ustalenia w tym zakresie zawiera się na piśmie w ugodzie rozwodowej (*echtscheidingsconvenant*). W ugodzie można uregulować takie kwestie jak podział majątku, obowiązki alimentacyjnej oraz podział kosztów opieki nad dziećmi. Sąd może włączyć ugodę sporządzoną w postępowaniu mediacyjnym do treści orzeczenia.

W Niderlandach działa stowarzyszenie adwokatów specjalizujących się w prawie rodzinnym i mediatorów (*Vereniging van Familierechtadvocaten en Scheidingsbemiddelaars*), którego członkowie specjalizują się w takich obszarach jak sprawy rozwodowe i świadczenia alimentacyjne. Członkowie stowarzyszenia specjalizują się również w mediacji w sprawach o rozwód oraz we wszystkich kwestiach związanych z taką mediacją. Dodatkowe informacje można uzyskać na stronie internetowej: <https://www.verenigingfas.nl/>.

11 Gdzie należy złożyć pozew/wniosek o rozwód/separację sądową/unieważnienie małżeństwa? Jakich formalności należy dopełnić i jakie dokumenty należy załączyć do pozwu/wniosku?

Pozew

Postępowanie rozwodowe wszczyna się po wniesieniu pozwu (*verzoekschrift*) do sądu. W pozwie należy podać nazwisko, imiona i miejsce zamieszkania lub stałego pobytu małżonków. Jeżeli para ma małoletnie dzieci, w pozwie należy również zawrzeć takie same informacje na temat dzieci. Powód może również zawrzeć w pozwie dodatkowe żądania (*nevenvoorzieningen*) powiązane z powództwem rozwodowym. Sąd może orzekać na temat, między innymi:

- władzy rodzicielskiej w przypadku małoletniego dziecka i prawa do osobistej styczności z małoletnim dzieckiem;
- świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci lub byłego małżonka;
- podziału majątku wspólnego lub zniesienia ustroju majątkowego uzgodnionego w umowie małżeńskiej majątkowej;
- prawa do korzystania ze wspólnego domu małżonków oraz
- wyrównania świadczeń rentowych i emerytalnych.

Pozew należy wnieść do sądu okręgowego (*rechtbank*) za pośrednictwem pełnomocnika. Jeżeli powód ma swoje miejsce zamieszkania w Niderlandach, pozew może zostać wniesiony do sądu okręgowego właściwego dla okręgu sądowego, w którym zamieszkuje powód. Jeżeli powód nie ma swojego miejsca zamieszkania w Niderlandach, ale drugi z małżonków zamieszkuje w Niderlandach, pozew należy wnieść do sądu okręgowego właściwego dla miejsca zamieszkania tego drugiego małżonka. Jeżeli obydwoje małżonkowie mają swoje miejsce zamieszkania poza Niderlandami, pozew należy wnieść do Sądu Okręgowego w Hadze.

Jakie dokumenty należy załączyć do pozwu?

- Odpisy zupełne (wydane w ciągu ostatnich trzech miesięcy) z rejestru aktów stanu cywilnego dotyczące obojga małżonków i zawierające informacje na temat obywatelstwa, stanu cywilnego oraz – w przypadku gdy małżonkowie nie są obywatelami niderlandzkimi – daty wjazdu małżonków na terytorium Niderlandów; jeżeli jedno z małżonków jest obywatelem niderlandzkim, a drugie nie, należy również wskazać datę osiedlenia się małżonków w Niderlandach;
- odpisy zupełne z rejestru urodzeń (wydane w ciągu ostatnich trzech miesięcy) zawierające informacje o małoletnich dzieciach;
- odpis zupełny z rejestru małżeństw (uzyskany w urzędzie stanu cywilnego w mieście, w którym zawarto małżeństwo i wydany w ciągu ostatnich trzech miesięcy); w przypadku małżeństwa zawartego za granicą do pozwu wystarczy załączyć oryginał aktu małżeństwa lub starszy odpis oraz
- jeżeli małżonkowie posiadają małoletnie dzieci, do pozwu należy załączyć dokument regulujący kwestie związane ze sprawowaniem codziennej pieczy nad dziećmi (*ouderschapsplan*); w takim dokumencie można uregulować kwestie dotyczące codziennej opieki nad dziećmi, ich wykształcenia, aktywności fizycznej, opieki medycznej, sposobu spędzania świąt czy dni wolnych, jak również uzgodnienia finansowe i praktyczne (np. dotyczące odbierania i odwożenia dzieci na różne zajęcia).

12 Czy mogę uzyskać pomoc prawną na pokrycie kosztów postępowania?

Jeżeli powód nie jest w stanie uiścić części lub całości honorarium adwokata lub mediatora, może mu przysługiwać prawo do subsydiowanej pomocy prawnej, pod pewnymi warunkami. Rada Pomocy Prawnej (*Raad voor de Rechtsbijstand*) subsydiuje pomoc prawną wyłącznie, jeżeli jest ona świadczona przez mediatorów będących członkami rady. Dodatkowe informacje na temat warunków, które należy spełnić, aby móc otrzymać pomoc prawną, można uzyskać na stronie internetowej: <https://www.rvr.org/>.

Prawo do subsydiowanej pomocy prawnej przysługuje również w sporach transgranicznych – jeżeli powód zamieszkuje poza Niderlandami, ale na terytorium UE – zgodnie z unijną dyrektywą dotyczącą pomocy prawnej w sporach transgranicznych (Dz.U. L 26 z 31.1.2003). Wniosek o przyznanie subsydiowanej pomocy prawnej można złożyć do Rady Pomocy Prawnej w Hadze na standardowym formularzu określonym w dyrektywie, identycznym we wszystkich państwach członkowskich. Rada Pomocy Prawnej może udzielić wnioskodawcom wsparcia przy wyborze adwokata. Dodatkowe informacje można uzyskać na stronie internetowej: <https://www.rvr.org/>.

Powód mieszkający poza UE może uzyskać w Niderlandach pomoc prawną w pewnych okolicznościach objętych traktatem lub konwencją. W tym kontekście za istotne uznaje się następujące umowy: Konwencję haską o postępowaniu cywilnym (1954), Porozumienie europejskie w sprawie przekazywania wniosków o przyznanie pomocy sądowej (1977) oraz Konwencję haską o ułatwieniu dostępu do wymiaru sprawiedliwości w stosunkach międzynarodowych (1980). Umowy te zawierają postanowienia, które stanowią, że obywatele umawiających się państw są co do zasady uprawnieni do otrzymania bezpłatnej pomocy prawnej we wszystkich innych umawiających się państwach na takich samych zasadach jak obywatele tych państw. W Niderlandach powód musi się zwrócić do organu właściwego dla swojego miejsca zwykłego pobytu o wydanie zaświadczenia o braku wystarczających środków finansowych (*verklaring van onvermogen*). Wspomniany organ przekaże wniosek o przyznanie pomocy prawnej i zaświadczenie o braku wystarczających środków finansowych właściwemu organowi w państwie, w którym pomoc prawna ma zostać przyznana. Państwo to oceni następnie, czy powód jest

uprawniony do otrzymania bezpłatnej pomocy prawnej.

13 Czy istnieje możliwość wniesienia odwołania od orzeczenia rozwodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa?

Tak, od wyroku orzekającego rozwód można wnieść apelację do sądu apelacyjnego (*gerechtshof*) w terminie trzech miesięcy od daty wydania wyroku. Od wyroku sądu apelacyjnego przysługuje zazwyczaj skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego (*Hoge Raad der Nederlanden*). W postępowaniach przed tymi sądami istnieje przymus adwokacki.

14 Co powinienem zrobić, aby państwo członkowskie uznało orzeczenie rozwodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa wydane przez sąd innego państwa członkowskiego?

Od 1 sierpnia 2022 r. w państwach członkowskich UE obowiązuje rozporządzenie Rady (UE) 2019/1111 z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę (wersja przekształcona, rozporządzenie Bruksela II ter). Uchyliło ono rozporządzenie Bruksela II bis, czyli rozporządzenie Rady (WE) 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) 1347/2000. Rozporządzenie Bruksela II bis nadal ma zastosowanie wyłącznie do postępowań wszczętych przed 1 sierpnia 2022 r. oraz do dokumentów urzędowych i porozumień, które formalnie sporządzono lub zarejestrowano lub które stały się wykonalne przed 1 sierpnia 2022 r. Rozporządzenie Bruksela II ter ma zastosowanie w sprawach o rozwód, separację sądową i unieważnienie małżeństwa. Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia orzeczenia w sprawie rozwodu wydane w innych państwach członkowskich (z wyjątkiem Danii) są uznawane w Niderlandach bez potrzeby przeprowadzania specjalnego postępowania (art. 30 ust. 1). Podobnie zaktualizowanie wpisów w księgach stanu cywilnego, np. w celu zamieszczenia adnotacji o rozwodzie w akcie małżeństwa, nie wiąże się z koniecznością przeprowadzenia specjalnego postępowania.

Każda zainteresowana strona może wszcząć postępowanie sądowe w celu ustalenia, czy należy uznać orzeczenie w sprawie rozwodu wydane w innym państwie. W rozporządzeniu Bruksela II ter przewidziano szereg przesłanek odmowy uznania orzeczenia w sprawie rozwodu. Na przykład uznanie takiego orzeczenia nie może być sprzeczne z porządkiem publicznym. Bierze się również pod uwagę to, czy pozwanego (stronę, która nie wniosła pozwu o rozwód) w należyty sposób poinformowano o wszczęciu postępowania. Orzeczenia nie może jednak analizować pod względem merytorycznym. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Bruksela II ter sąd w państwie członkowskim, w którym wydano orzeczenie, musi – na wniosek strony – wydać świadectwo dotyczące tego orzeczenia (na standardowym formularzu). Świadectwo takie zawiera informacje o państwie pochodzenia orzeczenia, dane stron postępowania, to, czy orzeczenie wydano zaocznie, rodzaj orzeczenia, np. czy dotyczy ono rozwodu czy separacji sądowej, datę wydania orzeczenia oraz informacje o sądzie, który je wydał.

15 Do którego sądu należy się zwrócić, aby sprzeciwić się uznaniu orzeczenia rozwodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa wydanego przez sąd innego państwa członkowskiego? Jaka procedura ma zastosowanie w takich sytuacjach?

Jeżeli zainteresowana strona zamierza sprzeciwić się uznaniu w Niderlandach orzeczenia w sprawie rozwodu wydanego przez sąd w państwie trzecim, może wystąpić o nieuznanie tego orzeczenia do sędziego orzekającego w sprawach środków tymczasowych (*voorzieningenrechter*) w okręgu sądowym właściwym dla swojego miejsca zwykłego pobytu.

16 Jakie przepisy prawa odnoszące się do rozwodu stosuje sąd w

postępowaniu rozwodowym pomiędzy małżonkami, którzy nie mieszkają w danym państwie członkowskim, lub którzy są obywatelami różnych państw?

1 stycznia 2012 r. w życie weszła księga 10. niderlandzkiego kodeksu cywilnego (*Burgerlijk Wetboek*). Księga 10. kodeksu cywilnego zawiera przepisy prawa prywatnego międzynarodowego określające prawo właściwe.

Co do zasady w przypadku rozwodu sądy zawsze stosują przepisy obowiązujące w Niderlandach, niezależnie od obywatelstwa i miejsca zwykłego pobytu małżonków. Na przykład jeżeli pozew o rozwód został wniesiony w Niderlandach przez zamieszkujące w Niderlandach małżeństwo obywateli belgijskich, automatycznie zastosowanie ma prawo niderlandzkie dotyczące rozwodów. Jedyny wyjątek od tej zasady dotyczy sytuacji, w której małżonkowie wybrali prawo właściwe dla postępowania rozwodowego. Małżonkowie, którzy posiadają to samo obywatelstwo, mogą postanowić, że postępowanie rozwodowe ma zostać przeprowadzone zgodnie z prawem obowiązującym w ich państwie pochodzenia, a nie zgodnie z prawem niderlandzkim (np. małżeństwo Belgów może zdecydować się na zastosowanie prawa belgijskiego).

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

■ Ostatnia aktualizacja: 11/12/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.